

LIGA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU

INTERESELE UNITĂȚII CULTURALE A TUTUROR ROMÂNILOR

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

Anul I — No. 43.

1 Noembrie, 1898.

„Z D I E“

 un cuvînt ceh, care însemnează *aici*, *present*. El joacă acum un mare rol în politica austriacă. Vă mirați? Nu înțelegeți, cum se poate ca un asemenea cuvînt să aibă o astfel de importanță politică? Apoi să nu uităm, că în Camerele dela Budapesta și Viena precum și în «*Delegațiunile*» Austro-Ungare s'a discutat, acum cîțiva ani, lumi dearîndul asupra conjuncțiunei «și» ce era să se pună, și de atunci se și puse, între cuvintele «*imperial-regesc*». Ungurii cereau adică, ca între aceste două cuvinte să se iutercalizeze acea conjuncțiune menită a pune suveranitatea statului «maghiar» mai în lumină.

Dacă în parlamentele Austro-Ungare s'au ținut o sumedenie de discursuri *pro și contra* în chestia lui «și» a unei conjuncții, de ce adică nu s'ar preocupa parlamentele și pentru cuvîntul «aici», care cel puțin gramaticeste, ocupă un rang mai înalt, fiind un *adverb*, și încă de loc. . . .

Dar să nu credeți că glumim. Pentru acest puțin eufonic «*zdie*», stau cîțiva rezerviști de naționalitate cehă la răcoare militară. Și iată cum. În Austro-Ungaria e obiceiul, că în fie-care toamnă toți rezerviștii (militari) trebuie să se presinte la autoritățile lor spre a fi controlați și instruiți din nou din reglemente.

Cu ocazia aceasta, un ofițer citește a-

pelul nominal iar rezerviștii răspund nemțește «*Hier*» adică «*aici*», «*present*». Dar astă dată s'a întîmplat însă că la o asemenea concentrare de control niște rezerviști din Boemia au răspuns la apelul nominal, nu pe nemțește, ci în limba lor națională cehă, adică «*Zdie*».

Ei bine, acest cuvînt parcă a fost semnalul unei revoluțiuni în — ziarele liberale germane. Auzi insolență! Un Ceh să cutureze a răspunde cu «*Zdie*» în loc de «*Hier*». D'apoi, cu chipul acesta are să se prăpădească vechia împărăție a Habsburgilor! . . .

Așa țipau gazetele cele nemțești, redijate de Ovrei și de iredentiști germani. Și autoritățile militare s'au apucat să «extermine dintru început ori ce încercare de propagandă naționalistă în armata imperială «și» regală». Așa glăsuiesc foile germane și maghiare. Cu alte cuvinte, cîțiva Cehi au fost aruncați în pușcăriile militarești și ferecați în lanțuri, pentru-că au îndrăznit să zică *Zdie* în loc de *Hier*!

Și aceasta se întîmplă în *Austria*, nu în *Ungaria*. În *Austria*, care își făcuse buna reputațiune că respectă și tinde a respecta tot mai mult drepturile naționalităților!

Pentru un om serios e de neînțeles, cum se poate atribui unui asemenea incident proporții atît de mari, în cît el să formeze obiect de lungi proiecte, discuții și interpelări în presă și în parlament?

El ne arată însă, că nici azi bărbații de stat din Austria nu înțeleg trebuințele popoarelor ce locuiesc în vecina monarhie. Ei cred, că unitatea armatei se poate susține cu bita? Că ea poate fi compromisă prin naționalizarea regimentelor? Ce rătăcire!

Dacă marii comandanți și politici austriaci ar înțelege nevoile imperiului, ei ar merge cu concesiunile naționale în armată pînă la ultima limită posibilă și compatibilă cu interesele unității ei. Acești mari și adînci bărbați n'ar trebui să se orienteze după ziarele de speculă din Viena și Budapesta, și n'ar trebui să facă pe revoluția pentru-că niște rezerviști țin să-și afirmе drepturile naționale în armată, ci, din contră, ar trebui să ia ei însuși inițiativa de a forma *corpuri naționale* de armată iar nu un conglomerat fără ideie națională, fără entuziasm, fără nici o cohesiune.

Dar oamenii care fac dintr'un cuvînt ca «*Zdie*» o crimă de stat, *nu pot* să aibă o pricepere pentru postulate atît de drepte și firești și atît de avantajoase chiar imperiului.

Un Bănățan.

DELA FRAȚI

De lângă Mureș, Octombrie 1898.

Dacă ne-ar fi prorocit cine-va, acum vr'o cinsprezece ani că o să ajungem în situația în care ne găsim astăzi; că o să fim prigonii și batjocoriți pînă și pentru că vorbim românește, — am fi dat din umeri și am fi rîs. Ne părea cu neputință că o să se înăsprească situația astfel și că Maghiarii au să fie lăsați în voia lor, așa precum sunt lăsați. Dar tot atît de imposibil ni se părea, că o să ajungem să primim lovituri peste lovituri, iar noi o să ne mărginim la o luptă de vorbe goale!

Din păcate însă, aci am ajuns!

Nu trece zi fără să ni se arunce mînușa din partea dușmanului; nu trece zi fără să fim insultați în cele mai gingașe ale noastre simțiri; nu trece zi fără ca să fim făcuți de ocară lumii, — iar noi? Noi stăm pe loc, înghițim insultele, suportăm prigonirile și ne mulțumim a protesta în ziarele noastre, pe cari nimeni dintre cei puternici și hotărîtori nu le citește și nu le bagă în seamă. Ungurii fac ce vor cu noi, iar noi răbdăm, răbdăm și iar răbdăm.

Sunt ani la mijloc de cînd nu ne mai urnim din loc. Cearta și zizania dintre noi ne ținuseră un timp în loc. Dar certurile se potoliră și dorul general era, ca să se înlătore cei fără destoinicie și fără virtuți, iar toți ceilalți cari vor să luptăm, să caute și să afle o platformă pentru o comună luptă. Din păcate, par'că nimeni dintre cei ce ar putea, nu vrea o apropiere. În loc de a căuta și găsi căile comune, stăm și ne încruntăm reciproc și nu ne dăm seamă că cu chipul acesta, vrînd-nevrînd, facem treburile *Bar. Bánffy*.

* * *

Acum cite-va săptămîni se svonise, că între Sibieni și Aradani ar fi pe cale o înțelegere. Se zicea, că și unii și alții ar fi înclinați să suprimе actualele ziare *Tribuna* și *Tribuna Poporului*, iar în locul acestor două ziare antagoniste să se înființeze un nou ziar la *Cluj*. Zic: *se svonise*. Nu știu, dacă planul era într'adevăr *acesta*, știu însă că vorba era de o fusiune a celor două ziare. Și drept să spun, îmi pare foarte rău, că într'o parte sau alta timiditatea este atît de grozavă în cît ideia unei fusiuni și concilierii *a celor dispuși de luptă* nu face un singur pas înainte. Căci dacă o asemenea fusiune s'ar face, s'ar rupe poate mai curînd desastroasele legături unilaterale cu oameni de partid din România.

In ori-ce cas, ideia generală este : că e de neapărată trebuință ca elementele de luptă să-și dea minile, căci mare este azi, și va fi în curînd, trebuința de un partid național român strîns unit pe baza acelorași principii autonomiste.

I. I.

O nouă concesie împărătească

Natural că nu pentru Români ! Nu ; iarăși pentru Unguri. Iată despre ce e vorba :

In Buda se găsește un monument, ridicat de actualul Împărat generalului austriac *Hentzi*, care în 1848 a apărat în în mod eroic orașul Buda în potriiva rebelilor *kossuthiști*.

Acest monument, desvelit în 1852 în prezența împăratului, a fost totdeauna un ghimpe în ochii Maghiarilor. Ei nu-l sufereau pentru-că el represinta ideia *austriacă* în capitala Ungariei, el represinta izbînda *austriacă* asupra rebeliunii și mascaradei *kossuthiste*.

De nenumărate ori au încercat Maghiarii să forțeze mîna împăratului ca să înlătore acest monument, de repețite ori comis-au ei atentate asupra acestei «*lucrări, devenită piatră pe corpul Maghiarismului*», cum se exprimă d. *Jókai*, dar piatra rămase neclintită pe locul ei, pe Piața Sf. Gheorghe din Buda.

Acum, deodată, ca din senin, ziarele maghiare aduc vestea, că împăratul a hotărît, din propria sa inițiativă, ca mult atacatul monument, fala armatei austrofile, să fie îndepărtat de pe acel loc și să fie dus în vr'o casarmă!

Firește că jurnalele maghiare înalță imnuri de slăvire «*Regelui maghiar*» care «*cu o neîntrecută delicateță*» știe să «*dea satisfacție sentimentului național maghiar*».

Fără îndoială, că Ungurii au cuvinte de a jubila : căci cine ar fi crezut vr'odată că mîndra Dinastie de Habsburg are să. facă asemenea concesioni unui popor de smintiți ?

Cine ar fi crezut, că pînă și eroul *Hentzi* va trebui să fie dus în închisoarea maghiară, în vr'o cameră a vr'unei cazărmi !

Și toate acestea, pentru ca Ungurii să nu mai aibă nici cel mai mic motiv de resentiment și să primească ast-fel un aranjament cu Austria ?

Prea ni se pare o enormitate această concesione, ca să credem că ea ar fi putut izvorî din inițiativa proprie a Împăratului *Francisc Iosif*.

OBSTRUCȚIA MAGHIARA

Artidele opoziționiste din Camera maghiară și-au dat mîinile și au început o campanie de obstrucție, adică de excursiuni retorico-chilometrice, spre a opri guvernul în loc și a face ast-fel cu neputință vr'un aranjament economic între Austria și Ungaria.

Pe lîngă această obstrucție, e probabil că în curînd va reîncepe și în Camera Austriei campania de scandaluri obstrucționiste și vom asista ast-fel la un duet politic *sui generis*.

Parte mare din opoziția maghiară vrea să împedice cu ori-ce preț orice fel de compromis între cele două State ; celelalte fracțiuni opoziționiste, partidul poporal și cel național (*Apponyi*) nu vor să facă imposibilă legătura dintre Austria și Ungaria, ei cred că a sosit momentul spre a răsturna pe în deobște urgisitul *Bánffy*.

Situația este deci nu se poate mai

încordată și toată lumea așteaptă cu nerăbdare, să vadă sfârșitul acestor lungi și titanice sforțări centripete și centrifuge.

La 2 Decembre stil nou vor avea loc, în Austria, serbările aniversării a cincizecea dela urcarea Impăratului Francisc Iosif I pe tronul Austriei. Până atunci, așa se zice, n'are să se producă vr'o schimbare de seamă în politica internă a monarhiei vecine. Cum însă șansele încheierii unui nou compromis austro-ungar scad pe zi ce merge, și cum partidele antidualiste lucrează concentric, deși din diferite puncte de vedere, e tot mai probabil, că după serbările jubilarare să isbucnească o criză generală, care va curăți atmosfera politică din întreaga împărăție habsburgică.

RELATIA

DINTRE

STAT ȘI LEGEA MORALĂ

DUPĂ HENRICH VON TREITSCHKE

(Urmare) (1)

Srin urmare, menținerea puterii este o neasemănat de înaltă problemă morală a Statului. Dacă urmărim însă consecințele acestui adevăr, atunci e clar, că Statul nu poate să-și pună decît scopuri morale, căci alminteri el însuși s'ar contrazice. Politica ce din princip e imorală, politica de brutală lăcomie după țări, cum era aceea, pe care o făcea Napoleon I, este în cel mai mare grad o politică rătăcită.

Franța nu avea de loc puterea a-și asimila cuceririle pe cari le făcuse, și ea nu putea, după cum ar fi dorit Napoleon, să devină Statul conducător în Europa. Era

o crimă în contra spiritului istoriei, ca bogata varietate a popoarelor înfrățite să fie transformată în monotonia pustie a unui imperiu universal. O ast-fel de brutală politică de cuceriri își distruge în cele din urmă propriile sale unelte. Cînd Napoleon se ivi pe scenă, armata sa era cea mai bună în lume. Ea era condusă de puterea morală a adevăratului entuziasm și a unei admirabile discipline militare. Numai o pătrime a trupelor lui Napoleon ajunse la Moscova, fără ca el să fi pierdut vr'o luptă. În armata lui intrase o sălbăticită morală care ea singură a hotărît soarta campaniei rusești. Și politica vechei împărății germane, ce tindea să cucerească lumea, trebuie considerată ca o colosală greșală. Ea căuta să pună mîna pe țări cari nu se lăsau a fi contopite ca membre vii cu Statul național german. Germanii și-au primit pedeapsa meritată: secole de arindul au fost ținuti în loc de un cosmopolitism pasiv. Tot atit de imoral și nepolitic este, cînd Statul caută să asuprească viața religioasă a supușilor săi, căci el lovește astfel în chiar măduva poporului său. Prin faptul că Austria, în timpul războaielor religio-nare, a prigonit și a alungat pe cei mai buni Germani ai săi, Germanismul a suferit în acel Stat o lovitură, de ale cărei urmări el nu s'a mai recules.

Iată dar că și Statul este supus pretutindene legilor ce regulează ființa sa morală, legi pe cari el nu le poate vătămă nepe-depsit. Politica cere un caracter de fer, un bărbat cu nervi puternici, care are destoinicia să biruiască multele conflicte pe care ea le provoacă. Prudența este pentru bărbatul de Stat, pe ai cărui umeri stă soarta a milioane de oameni, nu numai o virtute intelectuală, ci și morală. El trebuie să vadă lucrurile în toate legăturile lor, așa cum sunt ele de fapt; iar dacă nu poate să o facă, atunci să-și ia minile sale cele grosolane dela lucruri pe

(1) Vezi *Liga Română* No. 40.

cari el nu le pricepe. Dar tot ast-fel și istoricul trebuie să fie prudent și liber în lăuntru său, ca ast-fel să poată apreția fără preocupare și omeneste lumea politice. Ușor putem afla dacă un istoric are într'adevăr un simț moral și anume după chipul liber și cuminte cum el aprețiază pe marii bărbați de Stat. Concepția despre lume a savanților ce se scribuesc în o-dăițele lor, e cu totul greșită.

Schlosser, care este un istoric totdeauna mai amabil decît *Gervinus*, pornește din considerația, că o viață liniștită, contemplativă ar fi mai nobilă, ba chiar adevăratul scop al existenței. Dar această viață liniștită și contemplativă își are și ea păcatele și rătăcirile ei.

Ori-ce judecată morală a istoricului trebuie să pornească din concepția, că Statul reprezintă mai întiiu și întiiu puterea de a-și afirma în lăuntru și în afară voința sa; nimic nu este mai superior și mai sublim pentru un bărbat decît a colabora la această îndatorire a Statului. Morala trebuie să devină mai politică, dacă e, ca politica să devină mai morală, cu alte cuvinte, moralistii trebuie să recunoască mai întiiu, că o judecată morală asupra Statului, trebuie să izvorască din natura și scopurile vitale ale Statului, iar nu din natura omului singular. In acest cas și viața politică li se va părea nespūs mai umană și mai morală.

Pină aci nu se poate naște vr'o ceartă între gînditori serioși. Cu chestiunea însă de a se ști, dacă pentru scopuri morale ale politice e permisă aplicațiunea unor mijloace cari în viața civilă sunt considerate drept condamnabile, — încep discuțiile. Cunoscuta maximă jezuită este brutală și radicală în goliciunea ei, dar nimeni nu poate tăgădui că ea nu ar cuprinde oarecare adevăr. Sunt atit în viața de Stat ca și în viața individului nenumărate casuri, în cari aplicarea mijloacelor cu desăvirșire pure e cu neputință. Cînd însă această

aplicare e cu putință, cînd un scop moral se poate ajunge cu mijloace morale atunci aceste trebuiesc preferate, chiar cînd ele ar duce mai încet și mai incomod la scopul urmărit.

Noi am văzut deja, că puterea adevărului și a sincerității e cu mult mai mare în politică, de cum se zice de obicei. O teorie nouă susține, că în om nu ar exista nici un fel de pornire spre adevăr, că totul s'ar fi născut în mod convențional prin scopul în drept. Nu, ne este înăscută o pornire spre adevăr, care însă variază după timpuri și popoare. Fratele mai bătrîn al lui Wellington își cîștigă o enormă autoritate în Indii numai prin faptul, că nababii de acolo știau : că acest om spune totdeauna ceea ce crede, adică adevărul. Dar în teza generală este evident, că față cu popoare ce se găsesc încă pe o treaptă, inferioară de cultură, mijloacele politice trebuiesc adoptate după capabilitatea lor de gîndire și simțire. Acel istoric ar fi un nebun, care ar judeca politica europeană în Atrica sau în extremul Orient tot așa ca în Europa. Acolo, dacă nu poți speria, ești perdut.

(Va urma).

„UNGURII SE 'NMULȚESC

CA
NISIPUL MĂRII“.....

„Așa se laudă ziarele maghiare de vr'o cîteva zile încoaci. Ci-că birourile maghiare de statistică ar fi constatat o enormă sporire a numărului Maghiarilor și o colosală descreștere a populațiunii naționalităților ! «*Mai ales Valahii descreșc grozav*» — exclamă o gazetă maghiară și *subliniază* această constatare. Firește că Ungurii stau să

înebunească de bucurie că în fine «*numărul Valahilor scade*»...

Noi nu ne mirăm, că birourile maghiare de statistică sau mai bine zis : de *statistica maghiară* au făcut această descoperire. Ne mirăm că abia acum pun ele la cale asemenea pretinse descoperiri și constatări. Asemenea bucurii li se puteau face șoviniștilor unguri și mai de mult. Ele nu costă mult: umflare de cifre într'o parte, ceva ștersătură într'alta, iar criticii să poftescă să controleze datele maghiare, dacă le dă mîna și li se dau actele birourilor statistice maghiare.

Dar Ungurii să se calmeze : de 2000 de ani, de cînd noi Românii ținem Carpații în posesie, nu numai că nu am scăzut, ci ne-am înmulțit în mod destul de mulțumitor. Statistica maghiară e o ticlueală de minciuni patriotice, și dacă Maghiarii găsesc plăcere în asemenea scamatorii statistice, e treaba lor.

«*Gazeta Transilvaniei*» discutînd această chestie, zice :

In zilele de azi, cînd Ungurii mai mult se fac, decît se nasc, nu va putea să surprindă pe nimenea «descoperirea», semi-oficiosul «K. Szemle» în numărul său mai nou, că adică ungurii se înmulțesc relativ mai repede, decît toate celelalte naționalități din statul ungar.

Pe basă de date oficioase, amintita foaie vrea să constate deci că Ungurii n'au motiv de a se teme, că prin sporirea relativ mai mare a naționalităților nemaghiare, hegemonia lor ar putea fi cu timpul periclitată.

Prin această constatare, foaia ungurească involuntar dă de minciună pe toți maghiarizatorii, despre cari se știe, că pentru a-și ascunde perfidele uneltiri de maghiarizare susțineau și mai susțin și astăzi, că scopul întemeierii societăților lor de maghiarizare printre Români nu este altul, decît ca să ocrotească pe Maghiari în contra curențului

cotropitor de valahizare», de oarece, ziceau ei, elementul maghiar aflător prin naționalități și mai ales printre Români se stinge văzînd cu ochii, fiind înghițit din partea Românilor.

Ei bine, datele aduse de semi-oficiosul «K. Szemle» dovedesc contrarul. După aceste date, Maghiarii în 1840 formau abia 38.13% din totalul populației din țară, pe cînd în 1890 numărul lor se urcase la 42.81%. Un mic spor se mai observă și la Germani, al căror număr în acest interval s'a urcat dela 11.02% la 12.15%, pe cînd toate celelalte naționalități sunt în descreștere. Așa, de exemplu, numărul Slovacilor a scăzut dela 13.1 la 11.01%, al Rutenilor dela 3.44% la 2.21%, al Croato-Sêrbilor dela 16.65 la 15.05%. In mai mare descreștere, decît toate celelalte naționalități sunt însă, după datele de mai sus, Românii, cari în 1840 stăteau față de totalitatea locuitorilor în proporțiunea de 17.10%, pe cînd în 1890 n'au ajuns nici la 15%.

Va să zică, după datele semi-oficiosului din cestiune, Maghiarii stau la locul prim în ceea ce privește creșterea numerică, pe cînd Românii, tocmai din contră, sunt într-o descreștere mai tristă și mai îngrijitoare, decît toate celelalte naționalități din statul Ungar.

Să admitem pentru un moment, că datele semi-oficiosului maghiar sunt pe deplin autentice. In cazul acesta ce înțeles mai are existența atîtor «Kulturegylet»-uri printre Români? Pe cine vor Ungurii să remaghiarizeze prin aceste «Kulturegylet»-uri, după ce ei însă-și constată, că Românii, necum să romanizeze pe cine-va, dar ei însuși sunt în descreștere și într'o descreștere relativ mai mare, decît toate celelalte naționalități din patrie?

Și cum stăm mai ales cu afirmarea atîtor de cîtezată, că numai în diecesa română unită a Oradiei mari s'au «valahisat», poate tocmai în intervalul dela 1840 încoace, 20.000 de Maghiari, iar în a Gherlei și a Blașului alți 12.000 de Maghiari, cari fiind azi greco-catolici, trebuie să li-se introducă limba maghiară în biserică?

In orbia fanatismului lor, șoviniștii unguri se isbesc de cele mai flagrante contradicții. Cînd îi apucă furia maghiarizării născocesc date cari de cari mai încornu-

rate pentru a-și masca demersurile ostile contra noastră. Când însă simt lipsa de a-se încurajia unii pe alții în lucrarea lor de maghiarisare, știu să găsească alte date pentru a arăta, cât de grozave sunt rezultatele nisuințelor lor de pînă acum.

Așa și în cazul de față. Vrînd să inspire curaj în șirurile maghiarisatorilor, se desarmează pe ei însuși, prezentînd indirect pe Români ca pe elementul cel mai inofensiv din punctul de vedere al contopirii de rase, în timp ce, cînd e vorba, de exemplu, de-a intimida pe Sași, tot ei sunt, cari ne presentă ca pe elementul cel mai periculos. Tot astfel fac și în lupta, ce o poartă azi pentru introducerea limbei maghiare în bisericile greco-catolice, invocînd ca motiv ocrotirea «Maghiarilor gr.-cat.» în contra «valahisărei».

Dacă am ținut să facem aceste constatări, nu am făcut-o pentru-că doară am da vre-un crezămînt statisticei lui «K Szemle» de oare-ce știm, ce înseamnă în timpul de azi statisticele ungurești. Am voit însă să arătăm contrazicerile, de cari zilnic se isbese adversarii noștri în apucăturile lor.

Nici nu se poate altfel. Cînd cine-va e prins cu ocana cea mică, de geaba încearcă să-și ascundă faptul înaintea justiției, căci numai se încurcă și la urmă tot ese la lumină.

Interesele unității culturale ale tuturor Românilor

Primum acest articol dela un Român din Bucovina. Deși articolul e foarte pesimist, uneori chiar nedrept, noi îi dăm loc, pentru-că intențiunea autorului, ce se manifestă în concludsiunile acestui articol e nobilă și isvărăște dintr'un suflet chinuit. De alt-cum, vom reveni asupra acestui articol.

Rreferitor la articolul din numărul 23 al revistei «Liga Română» pe anul curent cu titlul «Impresiuni dela congresul Ligei» îmi permit a adăoga următoarele reflexiuni :

Noi suntem un popor luat la goană de pretutindene, și care totuși voim să ară-

tăm că existăm, că suntem ; — și voim să probăm că în vinele noastre mai curge un sînge de vechiu Roman.

Dar cum să probăm ? Cu gura mare ?... cu banchete și frase ?... făcut-au oare și Romanii, cu cari ne lăudăm atît de mult, în timpul lor de renaștere tot ast-fel, și oare prin banchete și serate au devenit ei mari, ori prin tapte ?... Ce ne trebuie atîta fanfară, atîta «vorba pentru o lulea de tutun» precum zice țiganul ? Eu știu, și aceasta e constatat, că Românul e vorbăreț, e bun de gură, tot vorba Românului «La gură cît o șură și la fapte tufă» — dară timpul de astăzi, situațiunea noastră de astăzi, a Românilor și mai ales a celor de sub stăpîniri streine, atît de ticăloasă, atît de nesuferită ce seamănă mai mult cu peirea, și reclamă ast-fel imperios ceva mai mult decît vorbe umflate și pompoase, fie ele aduse și pe la congrese.

Muncă, muncă și iar muncă, aceasta e signatura timpului de astăzi pentru aceia cari voesc progres, înaintare, întărire și nu frase și tirade. Mai puțină vorbă, dar mai multă muncă, mai multă sinceritate adusă din tot sufletul, din toată inima pe altarul națiunei, iată stindardul frumos și mîndru sub care *numai* putem reuși.

Să observăm numai dincolo de Carpați cum pe lingă toate vorbele și tiradele ținute prin România și Transilvania cu ocaziunea diferitelor congrese... pînă și la cele ținute în amintirea celor căzuți în lupta pentru libertate din 1848, Maghiarii, acest popor de sălbatici (dela care popor pe lingă toată sălbătecia sa hunică putem învăța ce e patriotismul:) nu se rușinează de a ne devasta totul ce avem, case, palate, școli, institute, ba chiar și biserici, nu se rușinează a ne împușca ziua mare prin jeandarmii săi, chiar dela spate, precum ai împușca vrăbiele de după tufe — și totuși se zice că acest popor ar fi apt pentru cultura europeană. — Cazurile dela Me-

hadia, dela Turda, Arad etc.
ne sunt încă vii în memorie.

Ce ne ajută atunci amintirea în vitejia strămoșilor noștri morți, dacă noi cei vii suntem slabi și neputincioși, când nici simțul patriotismului nu-l avem, abstrăgînd de tot, împrejurarea foarte tristă că suntem superficiali.

Negreșit starea ticăloasă în care ne-am afundat cu toții are și cauzele sale istorice, fiind-că Românul a fost aruncat de o soartă amară de secolii tot pe mîni străine, tot pe mîna acelor cari au avut tot interesul de a ne corupe, sau altfel zis de a ne nimici, căci ce e de altfel corupțiunea decît decadența morală și cu ea și peirea totală. Străinii, amabilii noștri stăpînitori, s'au silit să ne crească cu forță ast-fel ca noi să n'avem de fel caractere mari, fără care calitate e imposibil ca un popor să poată deveni mare și puternic.

Să ne uităm numai la Românii din Transilvania și Ungaria. Acolo nu vei găsi doi Români din acea așa numită inteligență și oameni de frunte, cari să armonizeze pe deplin întreolaltă, cari să fie deplin uniți în cuget și în simțire, ci fie-care e cel puțin împărat și nu vrea să știe de altul: Quot capita tot sensus — adevărați urmași ai Romei decăzute — el se unește doară numai atunci cînd interesul său personal îi dictează necesitatea de a se uni, și chiar și atunci unirea e numai de formă. Maghiarii singuri zic: «De Olah n'avem ce ne teme, pentru-că ei singuri se mîncă între-olaltă».

Să ne uităm pe altă parte la Românii din Bucovina. — Biată Bucovină! pămîntul cel mai clasic al vechei Moldove, la ce ai mai ajuns astăzi (de cînd ai încăput în ghiarele unui vultur cu două capete). Ai crede că pățaniile și experiențele teribile ce le-a suferit Românii de acolo prin un restîmp deja de 122 de ani, prin tot timpul așa numitei eră de fericire ce a

dat de biata țară, adică a erei de nimicire a poporului român, îi va fi făcut pe Românii de acolo ceva mai cumiți, ceva mai experți, mai accesibili unor simțeminte mai serioase, că îi va fi făcut măcar ceva mai energici, mai rezistenți față de duhul corupțiunii și al înșelăciunii ce vine la comandă de sus, că ei în fine vor fi cunoscînd cum stau, și văzînd pericolul existenței lor etnice, amenințați de torențele glodoase ce se tot rostogolesc deja în acest secol asupra lor, se vor uni toți ca unul (un început, a încercat să-l facă comitetul național abia constituit, dar ce folos, dacă fără sprijin, fără rezultat), lăsînd la o parte toate deosebirile prea ridicole și egoistice: de rang, de stare, de boerie, de avere de inteligență *numai închipuită* etc. căci cînd e vorba de existență, toate ambițiunile personale trebuie să tacă — ba din contră, ce vezi? Nici aici nu afli doi Români, cari să se poată înțelege unul cu altul. Unul e mai mare eară altul mai tare. La acești Români cuvintele sfînte, ca: limba, lege, poporul român, românism, cultura națională română care unica ne poate scoate din letargia teribilă în care ne-au afundat cultura străină nemțească, sunt purtate numai de ris prin gura lor, ba ce e mai rău încă: adesev însuși Românii sunt aceia cari lovesc în inima națiunii cu o tiranie nemaipomenită. Exemple de aceste avem foarte multe. Fie amintit deocamdată numai unul:

Un director de tristă amintire dela pedagogiul din Cernăuți sau precum se zice în România, dela școala normală de ambele sexe, cu nume curat românesc, ba chiar dacă nu mă greșesc și fiu de popă, român înfocat de alde Musteață, a depărtat o copilă română dela primire de ce? .. ce credeți? pentru-că era îmbrăcată în costum național românesc! Acest fapt caracterizează în destul starea Românismului din Bucovina. Oare Șvabii și veneticii, Voniații

din Galiția, cari vin neconținut potop potop în țară cu *holtpantofel* în picioare, și cu o torbă pe umer, sau cu o tarabonță unde zace toată averea lor: niște oale stricate, și e tras de *un cal ce te mușcă de picioare*, oare acești mosafiri nobili, și cavaleri de cultură pot veni la școală în «*șpenterul*» tot port de al lor național și în sdrențele lor pline de paraziți, iară Românul, care se află în țara sa proprie n'are voie să se arete în haina lui veche, clasică românească! Asta cere cultura cea *austro-nemțească*? . . . Amarnică cultură! După cit ii cunosc eu pre toți cei-l'alți Români de pretutindene, sunt covins și aceasta o zic franc că Românii Bucovineni sunt naționalicește cei mai slabi dintre toți Românii. Chiar Basarabienii cari gem supt o cnută perpetuă, supt un regim care nu se laudă că e uman și liberal ca Austro-Ungaria, chiar ei au mai multă tărie mai mult naționalism.

Aici în Bucovina a făcut nu-i vorbă, cultura nemțească destul de mare progrese, care cultură a fost și este pentru noi Români corupțiunea totală și să nu credeți că numai cea *națională* ci și cea *morală*. Căci după mine acolo nu poate să existe o morală unde nu există și o creștere națională. Și ca dovadă pentru acest adevăr, vă dau ca exemplu numai Bucovina. Cel ce va trece vre-odată în călătoria sa prin această țară și va încerca să studieze împrejurările și viața Românilor de acolo, acela se va încredința prea lesne despre cuvintele mele. Eu nu măgulesc pre nimeni, căci dau fie-cărui după cum merită. Eu sunt singur un Bucovinean și drept cu durere trebuie s'o spun aceasta, fiind-că am văzut, și am înțeles adese-ori cu lacrimi în ochi cât unii plătesc Românii din Bucovina.

Așa dară letargia Românului din Bucovina are cea deosebire de letargia celorlalți Români, că aceea ce a mai rămas

în el bun și intact de hordele barbare, aceea au nimicif cu desăvârșire cultura nemțească.

Să nu vorbim despre Românii din Rusia, Bulgaria, Serbia, din Turcia Europeană și din Grecia, căci aceste state nu se număra doară printre statele cele mai culte și mai liberale de pe pământ, precum e mult lăudată Austro-Ungaria.

Ce se atinge însă de cei din Regat, apoi atunci e numai păcatul lor propriu strigător la cer, când ei liberi fiind, nu vor ști ce e pentru binele și ce e pentru răul lor, când ei nu vor ști a se instrui singuri, când nu vor ști a-și forma și a-și crește ei singuri caractere mari, dacă ei nu vor ști a pătrunde ce ne poate ridica, ce ne poate face puternici și respectați.

Astăzi trebuie să pue Românul pe altarul națiunii sale toate puterile sale intelectuale, materiale și morale, fiind-că astăzi suntem mai mult decit ori-când încurajați și atacați din toate părțile și prin toate modurile, nu numai cu torța brutală ca odinioară pe timpul invasiunilor barbare, ci mai mult încă de pe din dos, în mod mișelesc, rafinat, prin corupțiune și prin o așa numită cultură streină cu forță octroită. Ear spre a putea rezista tuturor acestor lovituri și atacuri ne trebuie mai presus de toate caractere, caractere și iar caractere mari, sublime, fără de care dar neprețuit nu poate face nimeni cu atit mai puțin un popor lucruri mari. Nici inteligența cea mare nici geniul nu ajută atit cît caracterul cel mare. Românismul cere astăzi sacrificiu, abnegațiune, ba chiar martirism și aceste o dau numai caracterele cele mari, cari, cu durere trebuie zis, nu le posedăm încă.

Când vor fi toți Românii profund încredințați, profund conștiinți că ei au o misiune de a exista ca Români, abea atunci vor începe ei a lucra din inimă, din pătrundere sufletească cu fapte mari și sublime. Dar

astăzi e departe încă Românul de acest stadiu, astăzi văd numai cum pe la unii le umblă gura moară, precum s'aa deverit aceasta prea evident la «comitetele naționale făcînd mulți din ei numai vorbă de chimer sau mai bine zis «vorbă de clacă» înșelîndu-se numai unii pe alții, și rezultatul a fost?... că ei *mari patrioți* și așa numiți conducători ai poporului s'au apucat la urmă de *chică* întreolaltă. Și cine s'au bucurat? dușmanii lor — Ungurii!... Unde e deci morala?... Indecomun neunirea cea grozavă ce am aflat pretutindene între Români cei așa numiți inteligenți cari tot odată voiește să fie numai decît și conducători ai poporului, spiritul de opoziție în trebile cele mai vitale, predilecțiunea la gîlceava, ambițiunea personală ce predominază grozav toate acțiunile lor mă pune foarte mult pe gînduri, și nu-mi dă deplina speranță în o bună reușită față cu dușmanul organizat și tot odată puternic. Dar ce vrei, așa e Românul de pretutindene și totuși crede el că cu astfel de calități va impune dușmanului, va reabilita situațiunea sa.

Negreșit bună e și vorba dacă e puternică și la timpul său. Avem dovadă că puținele cuvinte rostite de vrednicul delegat în delegațiunea din Budapesta din acest an, Baronul George Vasilco din Bucovina, a avut un efect mai pătrunzător decît toată Liga Culturală, cu toate intențiunile ei cele bune. Baronul Vasilco a vorbit la timpul său, și a nemerit pre Hunii moderni tocmai acolo unde îi doare mai tare, dară de Liga Culturală rîd acești cavaleri de civilizațiune, precum rîd ei de toate ideile cele mari, precum de libertate, umanitate dreptate... de ce?... pentru că (Liga Culturală) nu știe a-i nemeri pre Huni acolo unde îi doare.

Eu îi recunosc meritul cel mare ce-l are Liga Culturală pentru redeșteptarea spiritului, pentru învioșarea sentimentului național, mai ales între frații din Regat,

căci aceștia liberi fiind, nefiind sugrumați ca noi pentru-că suntem Români, simt mai puțin ce este a fi Român, ce este a lupta, pentru limba sa proprie, pentru a rămînea Român nu numai prin gură ci și prin faptă: și nu sunt siliți, cred eu, la comanda de sus, de a fi moleșiți. Stimez mai departe Liga Culturală pentru-că organul ei se ocupă cu predilecțiune de noi cei înstrăinați și oprimați: ceea ce alte foi române din Regat abea o mai fac, ca și cînd mai nici n'am exista pentru ei: și pentru-că revista conține adese-ori lucruri naționale instructive... apoi mai aranjază din cînd în cînd și metinguri și discursuri cu tendințe curat naționale.

(Va urma).

ÎNCURAJARE CELOR ATACAȚI

Tinerii români dela Oradea-Mare au primit din toate părțile adrese de felicitare pentru purtarea lor energică și cuminte față cu atacurile surugiești ce au fost îndreptate în potriva lor din partea studenților și profesorilor maghiari.

Tinerimea română dela celelalte Universități continuă cu adresele de încurajare.

Iată încă cîteva asemenea adrese:

Tinerimea română dela universitatea din Cluj a trimis următoarea adresă:

Iubiți colegi!

Dragoste frățească și admirație sinceră vouă, reprezentanți bravi ai tinerimei române, apărători viguroși ai onoarei românești!

Năpăstuitu-s'au dușmanii cu povoiu de calomnie asupra noastră, a tuturor universităților români din patrie, iar victimă pe voi vă aleseră acum.

V'au provocat în chipul cel mai nemernic, v'au insultat și v'au batjocorit; voi ați răspuns cu dispreț, apucăturile rușinoase, și luptă vrednică ați deschis.

Solidari și neînsălmîntați, demni și rezoluți, voi ați redus la valoarea nimicniciei pe agenții provocători, i-ați desarmat în fața lumii culte și onorabile, ați arătat în public, cît de mult s'au desonorat!

Îndrăzniți-au să vă interzică a vorbi românește; voi le-ați răspuns, că și lupta românește o purtați!

Luptători pentru prestigiul tinerimei române, luptători pentru drepturile noastre naționale, voi sunteți expresia sentimentului public românesc, iar noi avem datoria sfîntă de a ne declara pentru voi!

Că voi sunteți frații noștri, lupta voastră e lupta noastră; idealul vostru este idealul nostru!

Poporul privește cu drag la voi, fii săi eroici; noi, colegii voștri, suntem mîndrii de voi!

Nu vă îmbărbătăm; bărbați sunteți voi!

Nu vă încurajăm; curajul cel mai înalt îl manifestați voi!

Dar ne adresăm vouă, ca frați, și vă exprimăm dragostea, admirația și aderența noastră!

Deschis ați o luptă frumoasă; noi vă dorim să o duceți pînă în capăt cu aceeași vitejie!

Vă dorim și ne declarăm pentru totdeauna cu voi!

Înainte! Neamul întreg și dreptatea slăvită e cu voi!

Cluji, 4 Noembrie 1898.

Tinerimea universitară română
din Cluj.

Tinerii universitari din Pesta au dat următoarea adresă:

Budapesta, 2 Nov. 1898

Fraților!

Purtarea voastră demnă și bărbătească ne inspiră respect, și inima ni-se umple de mîndrie, cînd vedem cu cîtă cinste apărați reputațiunea universitarilor români.

Atacul nevrednic din partea celor-ce zilnic caută a ne lovi în simțămîntul dragei de neam, prin care și pe noi ne-au

vătămat, căci una suntem în cugete și în simțiri, — voi calm și bine chibzuit l-ați știut para.

Voi ați făcut un act nu numai de dorința cavaleriească, ci și națională, căci nu numai onoarea au vrut să v'o negrească, ci și de limba noastră au vrut să-și bată joc. Nu voi ați fost provocătorii, ci ei v'au ațîțat, crezînd că vor putea să vă seducă la un pas nenesocotit, dar pe cît de copilăroși au fost, cînd au pornit atacul, pe atît de bărbătește l-ați știut respinge voi.

În lupta voastră aveți tovarăși adevărul, dreptatea și simpatia tuturor universitarilor români, ori-unde ar fi; ear dragostea lor vă însoțește pretutindeni. Voi aveți stima tuturor Românilor de simțămînt, ear conștiința, că neamul e cu voi, oțălească-vă puterile să puteți susținea și mai departe cu tot aceeași fală lupta, la care ei v'au provocat.

Dar voi o știți această. O știți, că bătăile inimilor voastre și ale noastre sunt.

Va trebuit cuvînt de încurajare?

Nu!

Cuvînt de încurajare vă e îndeajuns cauza, pentru care voi luptați.

Și nu cuvînt de încurajare v'am trimis, ci tribut de admirațiune vrem să vă aducem pe care voi în drept sunteți a-l aștepta. Cu inima ne alăturăm și noi la lupta voastră nobilă, o aprobăm și va strigăm:

Fală vouă, fraților; cu aceeași bărbăție și calmitate respingeți toate atacurile lor răutăcioase și nu lăsați, de noi să-și bată joc; și atunci învingerea morală, ca și acum, a noastră o să fie!

Universitarii români din
Budapesta.

Tinerimea noastră dela școalele superioare din München adresează Oradanilor următoarea adresă:

Fraților!

«Nichtswürdig ist die Nation, die nicht ihr Alles freudig setzt an ihre Ehre», zice marele poet Schiller; iar voi adînc pătrunși fiind de adevărul acestei sentințe, ați dovedit, că totul sunteți gata a jertfi pentru onoarea poporului din care faceți parte. Focul sacru ce ardea în pepturile voastre

pentru iubirea de neam, este frumosul sentiment în veci tânăr, care însufletește și dă putere de rezistență ori-cărui atac inamic, fie el cât de înverșunat. Pășirea voastră rezolută și tot odată deamnă este de admirat, și nevrednici am fi, dacă nu ne-am înșira urmînd alătura cu voi lupta pentru un scop atît de sfînt.

Constanți înainte, noi toți cu voi suntem!

Tinerimea rom. din München.

CÎRȚAN — IN MACEDONIA!

Eată cea mai nouă noutate despre acest Ahasver național, în jurul căruia se formează, văzînd cu ochii, legenda. Eată ce cetim în noua revistă dobrogeană, *Ovidiu*, sub titlul de maisus:

Inspiratul și vestitul aventurier cioban George Cîrțan, Joi seară, 8 c., a plecat cu vaporul «Principesa Maria» la Constantinopol pentru a-și continua călătoria mai departe la frații români din Macedonia.

Avînd cunoștința președintelui cercului literar «Ovidiu», încă din timpul congresului Fălticanean, entusiastul cioban s'a prezentat la sediul cercului ca să întrebe pe președinte de sănătate și să-i dea recomandățiunea d-sale către Români dela Pind.

D-l Vulcan i-a scris o scrisoare în termenii următori:

Către Români dela Pind!

Primiți pe vestitul cioban român George Cîrțan cu brațele deschise, care vine în mijlocul vostru din dragoste sufletească, să vă cunoască.

El e de fel din comuna Oprea-Cîrțișoara comitatul Făgăraș din Transilvania. Ne-a dus faima numelui de Român în toată Europa, fără a ne desmenți zicătoarea: «*Sîngele apă nu se face*».

Toate popoarele și-au avut profetii și inspirații lor, eată și noi pe avem al nostru.

Cîrțan este profetul neamului său. În duhul lui sincer și convingător se ascunde ceva supraomenesc, ceva din darul lui Isus, care te uimește și după-ce îți dispore

dinaintea ochilor, căci el nu stă mult timp la un loc, te pune pe gînduri.

Cu costumul lui ciobănesc și încălțat în opinci, cu traista de gît plină cu cărți, (istoria lui Maior despre începutul Românilor în Dacia e favorita lui), cu vorba și aspirațiunile sale de a-și afirma fala trecutului său strămoșesc, ciobanul acesta n'are un pic de odihnă, vecinic e în călătorie, azi aici, mîine în Focșani, căutînd să cerceteze și să afle, ceea-ce milioane de felul lui nu vor fi în stare să cunoască: istoria trecutului pe degete, asupra căreia s'ar încumeta să întrebe și pe un cap încoronat: «*Vine a fost mai mare între Traian, și Cesar? ori care a fost mai erudit între Cicerone și Catone ante Cartaginesul?*» urmărind îndoită țintă: de a descoperi adevărul și a-ți măsura gradul de cunoștințe.

Vorbește vecinic în parabole ca-și-cum ar fi discipolul lui Raby. Ființa spiritului lui îl face să fie un psiholog al firei omenesti, pătrunzînd cu ușurință în sufletul cuiva dintr'o aruncătură de ochi.

Nu primește mila nimăruia, cu toate că călătoriile sale numeroase întreprinse în anul mîntuirii 1896 — 1898, reclamă o mulțime de cheltueli.

Înainte de a se îmbarca din Constanța pentru Constantinopol, d-l N. Adamescu proprietar, oferindu-i un ajutor bănesc în fața mai multora, ca să-i prindă bine la drum, Cîrțan cu o mîndrie legitimă i-a observat:

No să trăiți, d-le, mie nu-mi trebuie bani, dacă aveți cărți dați-mi, primesc cu bucurie»...

Am fost martor ocular la această scenă. Domnul Adamescu a trebuit să intre cu el într'o librărie să-i cumpere o istorie, să aibă ce ceti în timpul călătoriei.

Și totuși Cîrțan a călătorit mult. Cu ce mijloace? Asta e un mister pe care nu-l spune nimănuia.

A vizitat Roma, pentru-ca să vadă cu ochii lui proprii columna strămoșului său, împăratul Traian, căci așa spune Cîrțan «că el e de-ai lui Traian», pentru care motiv a mers pînă la Italica din Spania, să vadă comuna unde s'a născut Traian,

La Roma, legenda spune, că șase zile ar fi stat sub columna seculară, contemplînd-o în extaz, pînă ce au prins de veste nobilii

senatori ca marchizul Pandolfi, care a găzduit pe Cîrţan, iar comandorul Barcelli ministrul Regelui, şi comandorul Geanturea, succesorul lui Barcelli la instrucţiunea Publică, i-au oferit mai multe cărţi şi reproducerea columnei lui Traian.

Profesorul Maineri, cavalerul Amaule şi Altily, poeta Bertini, i-au oferit cărţi şi fotografiile lor în semn de iubire.

A vizitat parlamentul şi senatul italian, und i-s'a făcut o primire frumoasă, mai însemnată de cum s'ar face unui ambasador special al unei naţiuni.

Pretutindeni pe unde se duce, la columnă la Forul roman, la Vatican, el spune tuturora în avîntul inspiraţiunei «*Civis romanus sum!*»

Întrebat de nobilii Italiei, dacă toţi Români sunt așa de deştepti ca el? Cîrţan răspunde: — «E hei, domnilor eu sunt cel mai prost dintre Români».

În acele locuri vizitate la 1581 de Petru Cercel, fratele lui Mihai-Viteazul, ciobanul Cîrţan se întretine cu soldaţii regelui şi cu jandarmii Papei din Vatican, inspirînd tuturora sentimente româneşti.

Cîrţan însă simţind sgomotul ce l'a stîrnit prezenţa sa în cetatea eternă, a şters-o incognito, fără să-şi mai ia ziua bună dela fraţii italieni, cari pregătea manifestaţii monstre în cinstea lui.

A vizitat Parisul, pentru-că voia să se convingă de splendoarea metropolei luminei, şi Sigmaringen, leagănul familiei noastre domnitoare.

În timpul războiului Iapano-American din vara trecută, m'am pomenit cu el sozind în Constanţa a se îmbarca pentru Constantinopol.

L-am întrebat unde merge şi mi-a răspuns că se duce să îmbărbăteze şi să consuleze pe fraţii lui de sînge Spanioli la Sant-Iago de Cuba.

Această ţintă însă nu-i succese, fiind împedicat de autorităţile vamale din Constantinopol din cauza neregularităţii paşaportului.

L-am revăzut după o săptămîna, la întoarcere, trist şi desolat, plîngîndu-se de purtareă funcţionarilor vamali.

La plecare mi-a spus că se va rezezi în Spania să ducă condolenţele sale poporului spaniol.

În timpul morţei cancelarului Germaniei prinţul de Bismark, mi-a spus că se găsia în Colonia, Germani, schimbîndu-şi proiectul de a mai merge în Spania în nişte timpuri atît de critice pentru ea.

Acum cînd vă scriu aceste rînduri e pe drumul care îl apropie de căminurile voastre.

Din cele-ce v'am scris prin prezenta scrisoare, şi din cele ce veţi fi citit prin ziare, căci s'a scris mult despre acest extraordinar cioban, îl veţi cunoaşte pe deplin cine este şi ce caută la voi.

Primiţi-l, repet, cu dragoste, pentru-că să ducă cele mai frumoase amintiri dela fraţi la fraţi.

Sunt al d-voastră consîngean cu toată căldura sufletească.

Constanţa, 8 Octombrie 1898.

P. Vulcan.

Nothwendigkeit, Österreich-Ungarn zu föderalisieren.

Von Einem Siebenbürger Rumänen.

(Schluss).

În den Augen der österreichisch-ungarischen Slaven und im Rumänenthum überhaupt ist der Dreibund durch und durch verhasst. Der lange Druck und namentlich die Verhetschung der Magyaren haben es bewirkt, dass diese Völker im Dreibunde Nichts, als ein Mittel der Unterdrückung erblicken

Die Slaven Ungarns geben an, die Überzeugung zu haben, dass das Deutschthum und Magyarenthum nur deshalb an dem Dreibunde festhalten, um die österreichisch-ungarischen Slaven und Rumänen zu magyarisieren, beziehungsweise sie in Österreich für die Germanisirung mürbe zu machen.

Wenn man nun erwägt, wie tief die Kluft zwischen Hegemonen und Heloten ist, wenn man auf den grimmigen Hass

dieser Nationalitäten gegen ihre Bedrücker Rücksicht nimmt, so kann man nur mit Schauer an die Frage herantreten: wohin soll das führen? Wenn die Magyaren scharenweise ins Lager der ihnen nationalfremden Preussen und Italiener überliefen, nur um Rache gegen Österreich zu nehmen und diesem eine Schlappe zu bereiten, um wie viel einleuchtender erscheint da nicht, dass das genannte Slaventhum und Rumänenthum in das Lager des «slavischen» und «orthodoxen» Russlands hinübertreten konnten?

Tag für Tag wird diesen Slaven gepredigt: Die Deutschen und Magyaren sind die grimmigsten Feinde Eurer Freiheit, denn nur sie allein verhindern den Foederalismus, um Euch gemeinsam zu unterdrücken. Dagegen giebt es nur ein Mittel: das ist Russland, das grosse slavische Czaren-Reich, welches Serben, Bulgaren etc. «befreit» hat. Nur Russland kann uns befreien, denn es ist *gross, mächtig* und *slavisch*?

Junge, aufstrebende Völker sind eben optimistisch veranlagt, sie glauben gerne, was ihnen wünschenswerth erscheint.

Man sagt, die Tschechen gebrauchen heute die russophilen Phrasen eigentlich nur als Possanz gegen die Deutschen. Zum Theil ist das wahr.

Doch der lange Widerstand gegen ihre National-Autonomie macht sie derart blind, dass sie nun schon seit Jahren die russophile Propaganda durch Volksversammlungen, durch die *Presse* und nationale Feste in die Massen des Volkes übertragen.

Natürlich kann diese Waffe dem Tschechenthum selbst verhängnissvoll werden, aber in der Hitze der Rassenkämpfe giebt es leider keine Überlegung. Die Leidenschaften sind blind und da werden alle Thaten unberechenbar.

Gegen Fremdherrschaft kämpfen die Völker eben mit allen Mitteln, sie ver-

bünden sich ja nach der Kossuth's-Doktrine «auch mit dem Teufel.»

Wie diesem gefahrvollen Zustande abgeholfen werden kann?

Einzig und allein dadurch, dass man jeder Nationalität in Österreich-Ungarn ihr Selbstbestimmungsrecht, die weitestgehende Autonomie gewährt.

Denn nur unterjochte, national-ungebildete, verkrüppelte slavische Völker, die sich aus dem allgemein slavischen Rassen-Begriff, infolge der Unterdrückung, noch nicht herausdifferenzieren konnten, vermögen die russische Gefahr zu übersehen und sich für das absolutistische Russland zu begeistern.

Hat man denn Solferino und Königgrätz vollkommen vergessen?

Soll man erst auf eine entscheidende Katastrophe bei irgend welchen Kamienitzke-Podolsky warten, bevor man sich zur Gesundung der österreichisch-ungarischen Nationalitäten Verhältnisse entschliesst?

In welchem Kriege blieb denn Österreich-Ungarn der Sieger?

Dabei, haben wir mit Russland noch keinen einzigen Krieg geführt.

Es ist jetzt, in lften Stunde noch Zeit, das Reich durch eine gründliche Verfassungs-Änderung vor dem sicheren Untergange zu bewahren. Jeder Tag vergrössert die Gefahr.

Verschliesst man sich dieser Einsicht, so wird der ganze Südosten samt der Monarchie als reife Frucht in die Hände Russlands fallen.

Denn mit Österreich auf sich fast allein angewiesen, wird Russland ein viel leichteres Spiel haben, als es seinerzeit mit der Türkei hatte, denn dort gab es keine selbstbewussten, auf Russland Hilfe wartenden, kräftigen Slaven-Völker, dort gab es Bulgaren und Bosniaken fast ohne jedes Verständniss ihrer Lage.

Die ganze Geschichte Russlands bezeugt

es, dass dieses Reich nur solche Staaten vernichten konnte, die innen zersplittert, unterwühlt und zerfallen waren.

Wehe Österreich-Ungarn, wehe dem Deutschthum und uns allen den Südosten bewohnenden Völkern, wenn uns der russische Krieg ereilt, ohne dieses Reich auf feste, natürliche Grundlagen gestellt zu haben! Hoffentlich wird man doch nicht den Magyaren und österreichischen Centralisten zu Liebe unbewusst die Bahnen Russlands zur Niederwerfung Mittel Europa's ebnet wollen?

Der Zwiespalt in Ungarn hat seiner Zeit dem Halbmond den Weg nach Wien erleichtert, und in Ungarn steckt abermals heute die Gefahr einer fremden Überflutung.

Noch nie stand dieses Reich in solch imminenter Gefahr, wie heute, wehe ihm, wenn es sich in der letzten Stunde nicht aufrafft und seine Bestimmung zu erfassen nicht im Stande sein würde.

Es ist eine Lebensfrage für alle Dreibundmächte sich so einzusichten, um den russischen Anprall erfolgreich abzuwehren zu können.

Aber eben um dieser Aufgabe zu gedenken, muss die Habsburger Monarchie von seinen chronischen Nationalitäten-Krankheiten befreit werden, was nur durch Einführung des Foederalismus denkbar ist.

Man befürchtet und leitartikelt unermüdet, dass Bulgarien im nächsten Kriege ja nicht gemeinschaftliche Sache mit Russland mache und hat keine Ahnung, dass über 20 Millionen Slaven Österreich-Ungarns eben nur auf den russischen Krieg warten, um loszuschlagen?

Nach Stambuloffs Ermordung; zur Zeit der bulgarischen Deputation in Petersburg und der Aufstände in Macedonien — kam zu Budapest der Slaven und Rumänen-Congress zustande, um gegen die magyarische Hegemonie sich feierlich zu ver-

wahren und ein Programm gemeinsamen Vorgehens gegen die Magyaren zu beschliessen.

Das sind doch, sollte man glauben, sehr deutliche Zeichen der Zeit!

Österreich hat nach und nach seine Stellung in Spanien, Belgien, Italien und Deutschland verloren, kann man sich da leichtfertig der Erwägung verschliessen, im nächsten Krieg könnte dem Habsburger-Reiche der Entscheidungs-Kampf für seine ganze weitere Existenz bevor stehen?

Gewiss ist es richtig, dass das Ideal der im Habsburger-Reich und im Oriente wohnenden Slaven-Völker nicht gerade das Aufgehen im Russenthum sein kann. Das wissen wir, und wissen selbst die Fremden.

So äussert sich z. B. Herr *Boglietti*:

«Ciò che si è detto della Polonia si può egualmente dire di tutte le altre stirpi slave che hanno sede nell' Austria-Ungheria e nei Balcani, le quali, pure accettando il patrocinato e l'aiuto della Russia contro le nazionalità straniere che le opprimono, hanno tuttavia in orrore lo spirito autocratico che governa quell'impero e rifiutano di fondersi in esso. (1)

Wenn aber, trotz und alle dem, die Slaven auf die «Hilfe» des mächtigen Slaven-Reiches warten, so trifft die Schuld einzig und allein die kopflose österreichische und die brutale magyarische Politik.

Die durch die Thatsachen bis zur Evidenz erwiesene Unhaltbarkeit des dualistischen und überhaupt des «historisch-politischen» Krims-Krams, sowie die Gefährlichkeit des künstlich aufrechterhaltenen Hegemonie-Systems — nöthigen jedem denkenden Politiker die Überzeugung auf, dass nur durch Einführung des Föderativ-

(1) (*Giovanni Boglietti: «Nihilisti e Slavofili» in der «Nuva Antologia di scienze, lettere et arti», Rom 1881, Bd. XXVII, S. 356.*)

Systems, auf Grund der allgemeinen Abgrenzung der Nationalitäten, das Reich vor dem sicheren Untergange bewahrt werden könnte.

Die Hetze

gegen

die rumänische akademische Jugend.

Vor einigen Tagen konnte man in allen magyarischen und in allen magyarischen Wiener Zeitungen die alberne Nachricht lesen, die magyarischen Behörden hätten eine schreckliche «Verschwörung» der auf den ungarischen Universitäten und Rechts-Akademien studierenden rumänischen Jugend entdeckt.

Und um was handelte es sich eigentlich?

Die diese «sensationelle» Nachricht lan- sierenden Zeitungen besagten es selbst; die rumänischen Studenten, namentlich die von Gross-Wardein, hätten Bekann- schafts-Abende arrangirt, rumänische Reden gehalten, gegen die Magyaren agitirt; dann sprächen sie ausschliesslich rumä- nisch und wollten von den magyarischen (gewöhnlich krummnasigen und säbelbeini- gen) Collegen nichts wissen etc.

Und solche haarsträubende Verbrechen sollten nicht die magyarische Presse alarmiren? Offenbar musste diese Schund- und Schandpresse sofort nach der Polizei schreien, um diese unverbesserlichen ju- gendlichen «Landesverräther» sofort un- schädlich zu machen.

Auch die verschiedenen ehemaligen *Moritze* und gegenwärtigen *Árpáde* liessen es sich nicht nehmen, den «wallachischen Verräthern» ihre «Missbilligung» auszu- drücken, indem sie ihre rumänischen Col- legen in ordinärer Weise beschimpften, mit faulen Eiern bewarfen, etc.

Es fand sich in dem clasischen Gross- Wardein selbst ein Akademie-Professor, der sich nicht entblödete, den rumäni- schen Studenten, während der Vorlesung, einen *Extra-Kurs* über magyarischen Pa- triotismus zu halten. Darauf antwortete

ein Wortführer der Rumänen: «*Solche Lektionen brauchen wir nicht; Ihre Be- leidigungen ertragen wir nicht.*»

Und alle rumänischen Studenten ver- liessen den Hörsaal, redigierten dann eine Verwahrung und erklärten, nicht eher die Vorlesungen zu besuchen, bevor man ihnen nicht die Gewähr bietet, dass sie in ihren nationalen Gefühlen nicht mehr molestirt werden.

Der Rektor sah sich schliesslich veran- lasst, den rumänischen Studenten eine Versicherung in diesem Sinne zu geben und so stellten auch sie den Strike ein. So endete die Sache.

Sie charakterisirt aber scharf genug die von der Presse auf die magyarische Jugend und Lehrerschaft übergangene chauvinis- tische Infektion.

Ob man nicht recht bald ein kräftiges Desinfizierungs-Mittel gegen dieses immer allgemeiner werdende Contagium erfinden wird?

In Wien soll es ja an tüchtigen Phar- maceuten nicht fehlen, sagt man? . . .

Varadinus.

INFORMAȚIUNI

Societatea «*Petru Maior*» a tinerilor ro- mâni dela universitatea din Budapesta și-a ales următoarele biurouri:

a) Comitetul președ: *Marcu Jantea*, teo- log. și stud. filosof; vice-președinte: *Ioan Pop*, stud. în drept; secretar: *Ioan Fruma*, stud. în drept; cassar: *Gheorghe Breban*, stud. în drept; controlor: *Tiberiu Brediceanu* stud. în drept; notari: *Ioan Lăpădatu*, stud. în drept și *Aurel Bratu*, stud. fil.; bibliotecar: *Lucian Borcia*, stud. în drept; vice-bibliotecar: *Mihail Navrea*, stud. fil.; econom: *Joan Jantea*, stud. în drept.

b) Oomisiunea literară: președ: *Nicolae Sulică*, stud. fil.; referent: *Lazăr Triteanu*, teolog. și stud. fil.; membrii: *Iosif Enescu*, teolog. și stud. fil.; *Ioan Bucur*, stud. med. *Victor Bontescu*, stud. în drept; *Ioan Fruma*, stud. în drept; *Ioan Lăpădatu*, stud. în drept.

c) Comisiunea de supraveghere: *Roman Rudnecanu*, stud. m. med.; *Ioan Pricu*, stud. fil.; *Stefan Bărbuceanu*, stud. med.